

ДО ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
51-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ЗАКОНОДАТЕЛНО ПРЕДЛОЖЕНИЕ ОТ
ПГ НА ПП ВЪЗРАЖДАНЕ
ПРЕДСТАВЛЯВАНА ОТ КОСТАДИН
КОСТАДИНОВ ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ПГ

НАРОДНО СЪБРАНИЕ	
Ex.No	51-454-01-7
Дата	12.11.2024г.

УВАЖАЕМИ/А Г-Н/Г-ЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ,

Въз основа на правомощията ни за законодателна инициатива, дадени ни по чл.87, ал. 1 от конституцията на Република България и чл.70 ал. 1 от ПОДНС (обн. ДВ, бр. 60 от 16.07.2024 г.) внасяме изготвен от нас Законопроект на несъстоятелност на физическите лица, заедно с мотиви към него и с предварителна оценка на въздействието.

Молим същият да бъде предоставен за разглеждане и гласуване по реда, посочен в Глава осма от ПОДНС.

ВНОСИТЕЛИ:

Костадин Голаров Костадинов
Димчо Димитров Димчев
Виктор Тенев Попов
Петър Николаев Петров

14
58
nhus

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАРОДНО СЪБРАНИЕ

ЗАКОН

ЗА НЕСЪСТОЯТЕЛНОСТ НА ФИЗИЧЕСКИТЕ ЛИЦА

Глава първа
ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Раздел I
Основни разпоредби

Предмет

Чл. 1. (1) Този закон урежда:

1. производството по несъстоятелност на физическите лица, български граждани, граждани на трети страни, получили право на постоянно пребиваване в Република България повече от 5 години преди подаване на молбата за откриване производство по несъстоятелност, които са неплатежоспособни и добросъвестни длъжници и желаят задълженията им към всички кредитори да бъдат удовлетворени в едно общо съдебно производство;

2. условията и реда за погасяване на задължения на добросъвестния длъжник след откриване на производство по несъстоятелност.

(2) Законът не се прилага по отношение на физически лица — търговци и лицата по чл.2 от Търговския закон, когато имат задължения, произтичащи от упражняваната дейност, занаят или професия. Несъстоятелността на тези лица се уреча в отделен закон.

(3) В случай, че за физическо лице са налице едновременно предпоставките за откриване на производство по несъстоятелност по този закон и по друг закон, прилагат се разпоредбите на другия закон.

Цел на производството по несъстоятелност

Чл. 2. (1) Производството по несъстоятелност има за цел да осигури справедливо удовлетворяване на кредиторите и възможност за освобождаване на добросъвестния длъжник от заплащане на неудовлетворените вземания и създаване на социално справедливи условия за стопански растеж.

(2) В производството по несъстоятелност се вземат предвид интересите на кредиторите, на длъжника, на членовете на неговото семейство, общините и държавата.

Раздел II
Основни начала

Диспозитивно начало

Чл. 4. (1) Съдебното производство започва с молба на длъжника, съпруг на длъжника, лице, на когото длъжникът дължи издръжка, настойник или попечител на длъжника в случай, че последният е непълнолетен наследник на задължения или недееспособен до съответния районен съд.

(2) Производствата по този закон са публични, освен при прилагане хипотезите на чл. 136 ГПК.

(3) Длъжникът не е длъжен да иска откриване на производство по несъстоятелност.

Справедливо удовлетворяване

Чл. 5. (1) В производството по несъстоятелност имат право да участват всички кредитори на длъжника, които имат неудовлетворени вземания, включително държавата, общините и вискателите по неприключили изпълнителни дела срещу длъжника.

(2) След откриване на производството съдът съобщава на Националната агенция за приходите, поделенията на Националния осигурителен институт, на централния регистър на ценни книжа, воден от Централния депозитар, на централните депозитари на ценни книжа, на лицата, водещи регистър на държавни ценни книжа, на контролните органи по Закона за движението по пътищата, както и на други лица, които водят регистри за имущество или разполагат с данни за неговото имущество, за началото на производството по несъстоятелност на физическото лице. В случай на задължения към държавата и общините или неудовлетворени вземания от тях, същите биват конституирани като страни в производството.

(3) В случай на участие на държавата или общините в производство по несъстоятелност, същите се представляват от публичен изпълнител за държавата или специално определен за целта от общинския съвет на съответната община пълномощник, който е в трудово-правни отношения със съответната община.

(4) Представителите на държавата и общината в производството изготвят в срок до 30 април ежегоден отчет до Сметната палата във връзка с извършената от тях дейност по всяко открито производство за несъстоятелност на физическо лице.

(5) Вземанията на кредиторите се удовлетворяват при условията и по реда на този закон.

Доброволно изпълнение

Чл. 6. (1) В производството по несъстоятелност се разглеждат всички възможности за доброволно изпълнение на задълженията.

(2) При доброволно изпълнение се изготвя план за погасяване и възможност за сключване на споразумение между длъжника и кредиторите. Споразумението се одобрява от съда.

Добросъвестност

Чл. 7. Длъжникът носи отговорност за вреди, умишлено причинени от него с действие или бездействие и е длъжен да упражнява предоставените му по закон права добросъвестно и съобразно добрите нрави. Той е длъжен да изнася пред съда и синдика само цялата истина за своето имущество, да оказва съдействие и да не възпрепятства упражняването на правомощията на съда и на синдика и да не създава опасност за интересите на кредиторите.

Глава втора

УЧАСТНИЦИ В ПРОИЗВОДСТВОТО ПО НЕСЪСТОЯТЕЛНОСТ

Раздел I

Длъжник

Неплатежоспособност

Чл. 8. (1) Неплатежоспособен е длъжник, който в продължение на повече от шест последователни месеца не е в състояние да изпълни едно или повече изискуеми парични задължения към свои кредитори на обща стойност над шест минимални работни заплати към момента на подаването на заявление за откриване на производството.

(2) Неплатежоспособността се предполага, когато длъжникът е спрял плащанията за гореописания срок, по независещи от волята му причини.

(3) Спиране на плащанията е налице и когато длъжникът е платил изцяло или частично вземанията на определени кредитори.

Добросъвестен длъжник

Чл. 9. (1) Длъжникът има право да иска откриване на производство по несъстоятелността си и да упражнява предвидените в този закон права, ако е добросъвестен. Добросъвестен е длъжникът, който поема задължения и ги изпълнява съобразно своето имуществено състояние и доходи и който със своите действия не уврежда умишлено или поради небрежност интересите на кредиторите си.

(2) Не се счита за добросъвестен длъжник, който:

1. е осъждан за злоупотреба на доверие, за престъпление срещу кредиторите или за престъпление срещу финансовата, данъчната или осигурителната системи, освен ако е реабилитиран;

2. е работоспособен, но през последната една година преди подаване на молбата за откриване на производството по несъстоятелност и след поемането на задълженията към кредитора, без основателни причини не е упражнявал трудова или друга дейност, която да е източник на доходи, независимо от начина на нейното възлагане и изпълнение;

3. В период до една година преди подаване на молбата за откриване на производството по несъстоятелност е извършил нарушение на задължение за деклариране на доходи или имущество, като не е декларирал налично имущество или получени доходи и това е установено по съответния ред;

4. се е разпоредил безвъзмездно със свое имущество през последната една година преди подаване на молбата за откриване на производство по несъстоятелност и след поемането на задължението към кредитора, оценено на стойност не по-малка от 30 на 100 от задълженията му към момента на откриване на производството;

5. през последната една година преди подаване на молбата за откриване на производство по несъстоятелност и след поемането на задължението към кредитора е поел задължение по договор за заем, договор за покупка на стоки и услуги или друг възмезден договор, който не е предназначен за задоволяване на негови или на членовете на семейството, които издържа, основни жизнени потребности, и когато това поето от него задължение е явно несъобразено с неговото имущество и доходи;

6. Съзнателно е представил неверни или непълни данни, документи или доказателства за своето имущество пред съда или синдика във връзка с производство по несъстоятелност;

(3) Значителна стойност на имуществото по ал. 2, т. 4 е стойност, която надхвърля средния месечен доход на длъжника за последните дванадесет месеца, определена към момента на разпореждането с неговото имущество.

(4) Явно несъобразено с имуществото и доходите на длъжника е поето от него задължение, чието изпълнение, самостоятелно или в съвкупност с други задължения на длъжника, е несъвместимо с разходите за задоволяване на жизнените потребности на длъжника и на членовете на неговото семейство, на които той дължи издръжка. При преценката на обстоятелствата по ал. 2, т. 5 се вземат предвид всички задължения на длъжника, както и имуществото и доходите на длъжника към момента на поемане на задължението.

(5) При преценка на обстоятелствата по ал. 2 се вземат предвид причините за тяхното настъпване, включително дали са настъпили поради непредвидено или непредотвратимо събитие от извънреден характер извън волята на длъжника.

Имущество на длъжника

Чл. 10. (1) Имуществото на длъжника трябва да е достатъчно, за да покрие разноските в производството по несъстоятелност и поне частично да удовлетвори вземанията на кредиторите.

(2) За частично удовлетворяване се счита пълното удовлетворяване на дължимите обезпечени вземания по чл. 17, ал. 1, т. 1 и на поне 10 на сто от общия размер на останалите вземания. Ако няма дължими вземания по чл. 17, ал. 1, т. 1, за частично удовлетворяване се счита удовлетворяването на поне 20 на сто от общия размер на всички вземания.

(3) При преценката на обстоятелствата по ал. 1 се взема предвид само секвестрируемото имущество на длъжника към момента на подаване на молбата за откриване на производство по несъстоятелност.

Маса на несъстоятелността

Чл. 11. (1) Масата на несъстоятелността включва всички имуществени права на длъжника, както и една втора част от вещите и правата върху вещи - съпружеска имуществена общност.

(2) Несеквестрируемото имущество на длъжника не се включва в масата на несъстоятелността.

Несеквестрируемост

Чл. 12. В производството по несъстоятелност не може да бъде насочвано изпълнение върху несеквестрируемите вещи на длъжника.

Издръжка

Чл. 13. (1) В производството по несъстоятелност длъжникът има право на издръжка, която служи за задоволяване на жизнените потребности на длъжника и на членовете на неговото семейство.

(2) Издръжката се определя от съда съобразно семейното и имущественото състояние на длъжника и може да бъде изменена при промяна на обстоятелствата - по молба от длъжника, от негов съпруг или от лица, на които той дължи издръжка. Издръжката не може да бъде по-малка от една минимална работна заплата и включва несеквестрируемия доход на длъжника.

Разноски на несъстоятелността

Чл. 14. (1) Разноски в производството по несъстоятелност са:

1. държавните такси;
2. възнаграждението на синдика;
3. разходите за попълване, управление, оценяване и разпределение на масата;
4. определената издръжка на длъжника и на членовете на неговото семейство;

(2) Длъжникът осигурява авансовото заплащане на разноските в производството по несъстоятелност. В случаите, когато длъжникът е декларирал пълна липса на имущество и доходи, авансовото заплащане на разноските е от бюджета на съда.

(3) Държавната такса за разглеждане на молба за откриване на производство по несъстоятелност по този закон е 10 лв и се събира при предявяване на молбата за откриване на производството по несъстоятелност..

(4) В производството по несъстоятелност се събират и други държавни такси съгласно тарифа, приета от Министерския съвет. Държавната такса в производството по несъстоятелност на физическо лице винаги е проста.

(5) Разноските в производството по несъстоятелност се покриват от масата на несъстоятелността, с изключение на възнаграждението по чл. 24, ал. 1

Обезщетение

Чл. 15. (1) Длъжник, който подаде молба за откриване на производство по несъстоятелност, като знае, че няма основание за това, дължи обезщетение на кредиторите за претърпените от тях във връзка с производството имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането, ако е действал умишлено или с груба небрежност.

(2) Отговорността за заплащане на обезщетение по ал. 1 възниква, в случай че поради недобросъвестно поведение на длъжника молбата му за откриване на производство по несъстоятелност е отхвърлена или образуваното производство по несъстоятелност е прекратено с влязло в сила решение.

Раздел II

Кредитори

Кредитори на несъстоятелността

Чл. 16. (1) Кредитори на несъстоятелността са лицата, чиито вземания са включени в одобрения от съда списък на приетите вземания.

(2) Масата на несъстоятелността служи за удовлетворяване на всички кредитори на несъстоятелността по предвидените в този закон ред и условия.

(3) Кредиторът запазва в производството по несъстоятелност правата по дадено обезпечение.

(4) Кредиторът упражнява своите права в производството по несъстоятелност самостоятелно или чрез участие в събранието на кредиторите.

Ред на удовлетворяване на вземанията

Чл. 17. (1) В производството по несъстоятелност вземанията на кредиторите се удовлетворяват в следния ред:

1. издръжка, дължима по закон от длъжника на трети лица;
2. публичноправни вземания на държавата и общините, като данъци, мита, такси, задължителни осигурителни вноски и други, възникнали до датата на решението за откриване на производство по несъстоятелност;
3. вземания, обезпечени с ипотека или залог, вписан по реда на Закона за особените залози - от получената сума при реализацията на обезпечението;
4. вземания, заради които се упражнява право на задържане - от стойността на задържания имот;
5. вземания, възникнали след датата на решението за откриване на производството по несъстоятелност и неплатени на падежа;
6. останалите необезпечени вземания, възникнали преди датата на решението за откриване на производството по несъстоятелност;
7. законна или договорна лихва върху необезпечено вземане, дължима след датата на решението за откриване на производството по несъстоятелност;
8. отпуснат на длъжника кредит от свързано с него лице;

9. безвъзмездна сделка;
10. разноските на кредиторите за един адвокат във връзка с тяхното участие в производството по несъстоятелност.

(2) Когато паричните средства са недостатъчни, за да се удовлетворят изцяло вземанията по ал. 1, т. 3 - 10, те се разпределят между кредиторите от съответния ред по съразмерност.

(3) Когато са предявени и приети няколко вземания на държавата от един ред, сумата се изплаща на съответния ред от сметката за разпределение общо и след получаването се разпределя от Националната агенция за приходите по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс. Националната агенция за приходите незабавно уведомява съда по несъстоятелността и синдика за извършеното разпределение.

Давност на вземанията

Чл. 18. (1) С предявяването на вземане в производството по несъстоятелност давността за него се прекъсва. Давността спира да тече, докато трае производството по несъстоятелност.

(2) Ако предявеното вземане не бъде прието в производството по несъстоятелност и за установяването му бъде предявен установителен иск, давността за него се прекъсва. Ако искът не бъде уважен, давността не се смята за прекъсната.

(3) Ако предявеното вземане не бъде прието и кредиторът не предяви установителен иск, давността не се смята за прекъсната.

(4) От прекратяването на производството по несъстоятелност давността продължава да тече. За вземанията в плана за погасяване и в споразумението с кредиторите, които подлежат на незабавно удовлетворяване, започва да тече нова давност от влизането в сила на плана, а ако изпълнението им е отсрочено или разсрочено - от настъпването на изискуемостта.

Първо събрание на кредиторите

Чл. 19. (1) Първото събрание на кредиторите избира синдик и предлага на съда назначаването му. Кредиторите могат да посочат и да класират по предпочитание няколко лица, от които съдът да назначи в случай на невъзможност за встъпване на първия избран синдик или при осводаването му.

(2) Първото събрание на кредиторите се провежда на датата, определена от съда с решението за откриване на производството по несъстоятелност, и се ръководи от съдията, който разглежда молбата за откриване на производство по несъстоятелност. В събранието участват кредиторите, чиито вземания са посочени от длъжника в списъка на кредитори, приложен към молбата за откриване на производството по несъстоятелност.

(3) Решенията се вземат с обикновено мнозинство от размера на вземанията на кредиторите, като не се вземат предвид гласовете на кредиторите, които са свързани лица или са били свързани лица с длъжника през последните три години преди откриване на производството по несъстоятелност, както и на кредиторите, които са придобили вземания от свързани лица с длъжника през последните три години преди откриване на производството по несъстоятелност.

Събрание на кредиторите

Чл. 20. (1) В събранието на кредиторите участват кредиторите с приети вземания. Съдът може да предостави право на глас и на кредитор с неприето вземане, който е предявил установителен иск за своето вземане, както и на кредитор с прието вземане, срещу когото е предявен установителен иск.

(2) Събранието на кредиторите:

1. изслушва отчетите на синдика за дейността му;
2. избира и освобождава синдика и предлага неговото назначаване и освобождаване;
3. предлага на съда размера на издръжката на длъжника и на членовете на неговото семейство;
4. определя реда и начина за осребряване имуществото на длъжника.

(3) Събранието на кредиторите се свиква чрез покана от съда, по искане на длъжника, синдика или на кредиторите, притежаващи 1/5 от размера на приетите вземания. Поканата за събранието на кредиторите съдържа номера на делото, името на длъжника, дневния ред, деня, часа и мястото, където ще се проведе събранието. Поканата се обявява в Регистъра на несъстоятелност, с което всички кредитори се смятат за редовно уведомени.

(4) Събранието на кредиторите се провежда независимо от броя на присъстващите и се ръководи от съдията, който разглежда делото.

(5) Кредиторът може да бъде представляван от упълномощен представител с изрично писмено пълномощно, с нотариална заверка на подписа. Когато представителят е адвокат, нотариална заверка на подписа не е необходима.

(6) Решенията се вземат с обикновено мнозинство, освен ако в този закон е предвидено друго. При вземането на решение всеки кредитор има толкова гласа, каквато част представлява неговото вземане от размера на приетите вземания и вземанията с право на глас.

(7) Съдът по несъстоятелността може да отмени незаконосъобразно решение на събранието на кредиторите по искане на длъжника или на кредитор, направено в 7-дневен срок от датата на събранието, или ако не е участвал в него — в 7-дневен срок от узнаването за взетото решение, но не по-късно от един месец от датата на проведеното събрание. Искането се разглежда от друг състав на съда по несъстоятелността с участие на длъжника и на кредиторите, не по-късно от 14 дни от постъпването му. Страните се призовават чрез публикуване на съобщение за заседанието в Регистъра по несъстоятелност. Съдът се произнася с решение в 14-дневен срок след проведеното заседание. Решението подлежи на обжалване пред съответния окръжен съд. Жалбата се разглежда при реда по тази алинея. Неговото решение е окончателно.

Раздел III

Синдик

Изисквания

Чл. 21. (1) Синдикът е физическо лице, на което е възложено да извършва проверка на предявените вземания, управление на масата на несъстоятелността, осребряване на имуществото и контрол върху дейността на длъжника.

(2) Синдикът трябва да отговаря на изискванията по чл. 655, ал. 1-3 и чл. 655а от Търговския закон.

Правомощия

Чл. 22. (1) Синдикът има следните правомощия:

1. упражнява контрол върху сделките на длъжника по предложение на последния като изготвя доклад за тях до съдията със становище относно тяхното реализиране;
2. издирва и уточнява имуществото на длъжника;
3. при предвидените в този закон условия прави искания за прекратяване на договори, по които е страна длъжникът;

4. участва в производствата по делата на длъжника;
5. събира паричните вземания на длъжника и внася полученото в особена банкова сметка;
6. с разрешение на съда се разпорежда с паричните суми от банковите сметки на длъжника, когато това се налага във връзка с управлението на имуществото и неговото запазване;
7. уточнява кредиторите на длъжника и проверява техните вземания;
8. предлага план за погасяване на задълженията на длъжника;
9. осребрява имуществото от масата на несъстоятелността;
10. извършва други предвидени от закона или възложени от съда действия;
11. съдейства на длъжника за упражняване на неговите права и за извършване на необходимите действия по изпълнение на задълженията към неговите кредитори,
12. съдейства на членовете на семейството на длъжника за защита на техните интереси.

(2) Синдикът осъществява правомощията си съобразно с развитието на производството по несъстоятелност и постановеното от съда.

(3) Всички държавни и местни органи и организации, физически и юридически лица са длъжни да оказват съдействие на синдика при изпълнение на неговите правомощия.

Назначаване и освобождаване

Чл. 23. (1) По предложение на събранието на кредиторите, или ако такова липсва — по инициатива на длъжника или на съда, който разглежда делото, последният назначава синдик, който отговаря на изискванията и е дал за това предварително съгласие с нотариална заверка на подписа. Със същото определение съдът по несъстоятелността определя и датата за встъпване на синдика в длъжност. Ако предложеният синдик не встъпи в длъжност, съдът по несъстоятелността назначава друго лице измежду посочените от събранието на кредиторите, а ако няма такова — определя служебно друго лице за синдик.

(2) При назначаването му синдикът с писмена декларация с нотариална заверка на подписа декларира наличието на условията и липсата на пречки по този закон, участието в търговски дружества като съдружник, акционер, изпълнението на длъжности ликвидатор, синдик и други платени длъжности. При настъпване на промяна в някое от обстоятелствата синдикът е длъжен незабавно писмено да уведоми съда по несъстоятелността.

(3) Съдът освобождава синдика при условията на чл. 657 от Търговския закон.

(4) В Регистъра по несъстоятелност се вписват името, телефонът, адресът и електронният адрес на назначения синдик, датата на неговото назначаване и освобождаване.

Възнаграждение

Чл. 24. (1) Синдикът има право на еднократно възнаграждение в размер на една минимална работна заплата след извършването на следните действия:

1. съставяне списък на приетите вземания;

2. извършване на опис на имуществото и установяване на масата на несъстоятелността;

3. изготвяне и предлагане на план за погасяване на задълженията на длъжника;

4. изготвяне на сметка за разпределение.

(2) При осребряване на масата на несъстоятелността синдикът има право на възнаграждение, определено от съда, в размер до 5 на сто от стойността на осребреното имущество.

(3) Синдикът има право на допълнително годишно възнаграждение в размер на една минимална работна заплата, което се изплаща след одобряване от съда на годишния отчет за дейността му.

(4) Възнаграждението по ал. 1 се изплаща в 3-дневен срок след като синдикът е уведомил съда, че са извършени действията по т.1 — т.4. Възнаграждението по ал. 2 се изплаща при постъпване на приходите от осребреното имущество. Когато длъжникът не е в състояние да заплати възнаграждението, по негово искане дължимата сума за възнаграждение се удържа от постъпленията от осребреното имущество, преди тяхното разпределение между кредиторите и това се отразява в сметката за разпределение.

Отчетност

Чл. 25. (1) Синдикът записва в електронен дневник всяко свое действие, свързано с управлението и разпореждането с вещи и права от имуществото на длъжника или от масата на несъстоятелността. При поискване от длъжника, кредитор или съда, синдикът предоставя достъп до водения от него дневник. Образецът и правилата за водене на дневника се уреждат с наредба, издадена от министъра на правосъдието.

(2) Синдикът представя на съда, на длъжника и на събранието на кредиторите отчет за своята дейност на всеки три месеца, а при поискване от съда — незабавно. Синдикът представя годишен отчет за дейността си на всеки дванадесет месеца, който съдържа информация за всички предприети от него действия и резултата от тях. Съдът одобрява отчета, когато синдикът е осъществявал правомощията си с дължимата грижа.

Други изисквания към дейността на синдика

Чл. 26. По отношение на изискванията за дължима грижа, ограничения, отговорност и задължение за застраховане на синдика се прилагат съответно чл. 660 и чл. 662-663а от Търговския закон.

Раздел IV

Съд по несъстоятелността

Компетентен съд

Чл. 27. Съд по несъстоятелността е Районният съд по постоянния адрес на длъжника, регистриран преди повече от шест месеца от датата на подаване на молбата за откриване на производство по несъстоятелност.

Служебно начало

Чл. 28. (1) Съдът по свой почин може да установява факти и да събира доказателства, които са от значение за постановяваните в производството актове,

включително да назначи вещо лице или да извърши оглед за изясняване на обстоятелства, за които са необходими специални знания или умения.

(2) Съдът може служебно да налага обезпечителни мерки и ограничения върху действията и дейността на длъжника.

Обжалване на съдебните актове

Чл. 29. (1) Доколкото друго не е предвидено в този закон, постановените от районните съдилища решения и определения подлежат на обжалване само пред съответния окръжен съд. Решенията и определенията, с които се връща или отхвърля молбата за откриване на производство по несъстоятелност или производството се прекратява, подлежат на обжалване по общия ред на Гражданския процесуален кодекс.

(2) По връчените жалби срокът за отговор е 7 дни. Съдът се произнася по жалбите в двуседмичен срок след подаването им.

Призоваване и съобщения

Чл. 30. (1) Действията на длъжника, кредиторите, събранието на кредиторите, синдика, както и актовете на съда по несъстоятелността и актовете на въззивния и касационния съд се вписват в отделна книга, която е публична и е на разположение в канцеларията на съда по несъстоятелността. Книгата може да се води и съхранява в електронна форма. След откриването на производството по несъстоятелност за актове, за които този закон не изисква обявяване в Регистъра по несъстоятелност или съобщаване по реда на Гражданския процесуален кодекс и които не подлежат на обжалване, кредиторите се считат за уведомени с вписването на съобщение за съответния акт в книгата.

(2) За определенията и решенията на съда, които подлежат на обжалване, с изключение на определенията за одобряване на сметката за разпределение, доколкото друго не е предвидено в този закон, се изпращат съобщения на заинтересованите страни по реда на Гражданския процесуален кодекс.

(3) В производството по несъстоятелност длъжникът се призовава на постоянния или на друг посочен от него адрес, а кредиторите - страни по делото, на посочения от тях адрес в страната. Ако те са променили адреса, без да уведомят за това съда по несъстоятелността, всички призовки и книжа се прилагат към делото и се смятат за редовно връчени.

(4) Кредитор със седалище в чужбина и без адрес в страната посочва съдебен адрес в страната. Ако такъв не е посочен, призовката се изпраща за обявяване в Регистъра по несъстоятелност.

(5) В случаите, в които този закон предвижда призоваването да се извършва чрез обявяване в Регистъра по несъстоятелност, обявяването на поканата, съобщението или призовката трябва да се извърши най-късно 7 дни преди събранието, съответно заседанието.

Субсидиарно приложение

Чл. 31. Доколкото в този закон няма особени разпоредби относно производството по несъстоятелност, прилагат се съответно разпоредбите на Гражданския процесуален кодекс.

Особени правила

Чл. 32. (1) Ако друго не е предвидено в този закон:

1. определената от закона подсъдност за делата по несъстоятелност не може да бъде изменяна по съгласие на участващите лица;

2. съдът се произнася в тридневен срок по молба на участник в производството;

3. откритите съдебни заседания се провеждат при закрити врата;

4. производството по несъстоятелност не може да се спира освен в случаите на съгласие на длъжника и всички кредитори, при смърт на длъжника или при стартиране на производство по несъстоятелност на кредитор;

5. молбата за откриване на производство по несъстоятелност не може да се оттегля от длъжника след постановяване на определение на съда за утвърждаване на план за погасяване, освен ако са удовлетворени всички задължения към кредитори.

(2) Спряното производство по несъстоятелност поради смърт на длъжника се възобновява по искане на неговите наследници, направено в тримесечен срок от получаване на съобщението. Ако не бъде направено такова искане, производството се прекратява.

Глава трета

ОТКРИВАНЕ НА ПРОИЗВОДСТВО ПО НЕСЪСТОЯТЕЛНОСТ

Раздел I

Молба за откриване на производство по несъстоятелност

Условия за откриване на производството

Чл. 33. Производството по несъстоятелност може да се открие по молба на длъжник, който:

1. е физическо лице;

2. е неплатежоспособен;

3. е добросъвестен и по отношение на който не са налице основания за недобросъвестност по чл. 9, ал. 2;

4. не е подавал молба за откриване на производство по несъстоятелност по реда на този закон, която е била удовлетворена.

5. Не е подавал молба за откриване на производство по несъстоятелност, по която производството е прекратено, не по-рано от шест месеца от датата на влизане в сила на акта, с който производството е било прекратено.

Молба за откриване на производството

Чл. 34. (1) В молбата до съда длъжникът излага обстоятелствата относно своята трудова заетост, неплатежоспособност, добросъвестност и имущество и иска откриване на производството по несъстоятелност.

(2) Към молбата си длъжникът прилага:

1. декларация относно:

а) гражданско и семейно състояние;

б) липсата на основания за недобросъвестност по чл. 9, ал. 2;

в) опис на личното имущество, имуществото - съпругеска имуществена общност, и имуществото в съсобственост - вещи, права върху вещи, вземания и доходи, и по възможност - уточнение дали е секвестрируемо или несеквестрируемо, начин на придобиване и наложени върху него вещни тежести;

г) списък на кредиторите с посочване на имената, ЕГН/ЕИК и адресите, вземанията по основание, стойност, обезпечения;

д) справка за съдебните, арбитражните и изпълнителните производства срещу длъжника;

е) списък на извършените от длъжника през последните шест месеца плащания в брой или чрез паричен превод, които надвишават 500 лв., и получателите им, както и извършените от него в този срок разпореждания с имущество над 500 лв.;

2. документи, удостоверяващи декларираните обстоятелства относно имуществото, доходите и задълженията към кредиторите;

3. извлечения от всички сметки на длъжника в банки и други доставчици на платежни услуги;

4. план за погасяване на задълженията съгласно този закон;

5. доказателство за уведомяване по чл. 78, ал. 2 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс;

6. документ за платена държавна такса, в случай че длъжникът не е освободен от задължение за плащане съгласно чл. 83, ал. 2 от Гражданския процесуален кодекс.

(3) Декларацията по ал. 2, т. 1 се изготвя по образец, утвърден от министъра на правосъдието.

Разглеждане на молбата

Чл. 35. (1) Молбата за откриване на производство по несъстоятелност се разглежда от компетентния Районен съд по несъстоятелността. Молбата се публикува в Регистъра по несъстоятелност.

(2) Когато установи, че молбата е нередовна, съдът указва това на молителя. Разпоредбите на чл. 129 от Гражданския процесуален кодекс се прилагат съответно.

(3) За проверка на обстоятелствата по чл. 33 съдът може да изисква представяне на допълнителни доказателства от длъжника, ако няма възможност да извърши справка относно тези обстоятелства по служебен път.

(4) В 14-дневен срок от публикуване на молбата всяко лице по чл. 37, ал. 3 може да направи писмено възражение, подкрепено с доказателства, че не са налице условията за откриване на производството.

(5) Съдът разглежда молбата в заседание при закрити врата с призоваване на молителя в едномесечен срок от изтичане на срока за възражения.

Предварителни и обезпечителни мерки

Чл. 36. (1) Преди да постанови решението си по молбата за откриване на производство по несъстоятелност, ако това се налага за запазване имуществото на длъжника, по искане на длъжника или на негов кредитор, съдът по несъстоятелността може:

1. да допусне обезпечение чрез налагане на заповед, възбрана или други обезпечителни мерки;

2. да постанови спиране на изпълнителните дела срещу имуществото на длъжника с изключение на изпълнителните дела, образувани по Данъчно-осигурителния процесуален кодекс;

3. да разпорежи запечатване на помещения, оборудване, превозни средства и др., в които се съхраняват вещи на длъжника.

(2) Наложеният обезпечителни мерки ползват всички кредитори на несъстоятелността.

(3) Определението за постановяване на мерките по ал. 1 се съобщава на лицето, по отношение на което са наложени, и на лицето, което е поискало налагането

2. съдът се произнася в тридневен срок по молба на участник в производството;

3. откритите съдебни заседания се провеждат при закрити врата;

4. производството по несъстоятелност не може да се спира освен в случаите на съгласие на длъжника и всички кредитори, при смърт на длъжника или при стартиране на производство по несъстоятелност на кредитор;

5. молбата за откриване на производство по несъстоятелност не може да се оттегля от длъжника след постановяване на определение на съда за утвърждаване на план за погасяване, освен ако са удовлетворени всички задължения към кредитори.

(2) Спряното производство по несъстоятелност поради смърт на длъжника се възобновява по искане на неговите наследници, направено в тримесечен срок от получаване на съобщението. Ако не бъде направено такова искане, производството се прекратява.

Глава трета

ОТКРИВАНЕ НА ПРОИЗВОДСТВО ПО НЕСЪСТОЯТЕЛНОСТ

Раздел I

Молба за откриване на производство по несъстоятелност

Условия за откриване на производството

Чл. 33. Производството по несъстоятелност може да се открие по молба на длъжник, който:

1. е физическо лице;
2. е неплатежоспособен;
3. е добросъвестен и по отношение на който не са налице основания за недобросъвестност по чл. 9, ал. 2;
4. не е подавал молба за откриване на производство по несъстоятелност по реда на този закон, която е била удовлетворена.
5. Не е подавал молба за откриване на производство по несъстоятелност, по която производството е прекратено, не по-рано от шест месеца от датата на влизане в сила на акта, с който производството е било прекратено.

Молба за откриване на производството

Чл. 34. (1) В молбата до съда длъжникът излага обстоятелствата относно своята трудова заетост, неплатежоспособност, добросъвестност и имущество и иска откриване на производството по несъстоятелност.

(2) Към молбата си длъжникът прилага:

1. декларация относно:
 - а) гражданско и семейно състояние;
 - б) липсата на основания за недобросъвестност по чл. 9, ал. 2;
 - в) опис на личното имущество, имуществото - съпругеска имуществена общност, и имуществото в съсобственост - вещи, права върху вещи, вземания и доходи, и по възможност - уточнение дали е секвестрируемо или несеквестрируемо, начин на придобиване и наложени върху него вещни тежести;
 - г) списък на кредиторите с посочване на имената, ЕГН/ЕИК и адресите, вземанията по основание, стойност, обезпечения, включително вземания за издръжка;

Съдействие от длъжника

Чл. 40. Длъжникът предоставя на съда или на синдика информация относно състоянието на имуществото и дейността си към датата на поискването, както и всички свързани с това документи. Информацията и документите се предоставят в 7-дневен срок от писменото им искане.

Спиране на съдебните производства

Чл. 41. (1) С откриване на производството по несъстоятелност се спират съдебните и арбитражните производства по имуществени граждански дела по установяване на вземания и имуществени задължения срещу длъжника с изключение на делата за издръжка и на делата, по които са допуснати за съвместно разглеждане предявен от длъжника насрещен иск или направено от него възражение за прихващане.

(2) Спряното производство се прекратява, ако вземането бъде удовлетворено в производството по несъстоятелност или погасено в предвидените от закона случаи. В случай на прекратяване на производството по несъстоятелност поради настъпване на основание по чл. 9, ал. 2 или при условията на чл. 38, ал. 4, спряното производство се възобновява.

(3) Спряното производство се възобновява и продължава с участието на синдика и на кредитора, ако вземането не е включено в одобрения от съда списък на приетите вземания. Решението по делото има установително действие в отношенията на длъжника, синдика и всички кредитори на несъстоятелността.

(4) Не се спират дела срещу длъжника за парични вземания, обезпечени с имущество на трети лица.

(5) След откриването на производство по несъстоятелност е недопустимо образуването на нови съдебни или арбитражни производства по имуществени граждански дела срещу длъжника освен за защита на правата на третите лица, които са собственици на вещи, находящи се в масата на несъстоятелността, както и за парични вземания, обезпечени с имущество на трети лица.

Спиране на изпълнителните производства

Чл. 42. (1) С откриване на производството по несъстоятелност се спират изпълнителните производства срещу имуществото, включено в масата на несъстоятелността, с изключение на имуществата по чл. 193 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс, както и имуществата, за които има обявен купувач по реда на Гражданския процесуален кодекс. В случай че цената не бъде довнесена в законоустановения срок или постановлението за възлагане бъде отменено, изпълнителното производство продължава. Извършените до момента изпълнителни действия спрямо длъжника и неговото имущество запазват своето действие и не се извършват отново.

(2) Ако от спирането по ал. 1 до вписването на решението за откриване на производството по несъстоятелност се извърши плащане на вискателя, платеното се връща в масата на несъстоятелността.

(3) Ако е предприето действие в полза на обезпечен кредитор по реализация на обезпечението, съдът може да разреши производството да продължи при съществуваща опасност от увреждане на интересите на кредитора. Получената над размера на обезпечението сума се внася в масата на несъстоятелността.

(4) Спряното изпълнително производство срещу длъжника се прекратява, когато:

- длъжникът бъде обявен от съда за неплатежоспособен с приключило производство по несъстоятелност.

- вземането бъде удовлетворено в производството по несъстоятелност;

- вземането е погасено в предвидените от закона случаи;
- по изрична молба от взискателя.

(5) В случай на прекратяване на производството по несъстоятелност поради настъпване на основание по чл. 9, ал. 2 или при условията на чл. 38, ал. 4, спряното производство се възобновява. Наложеният в изпълнителното производство заповест и възбрани са непротивопоставими на кредиторите на несъстоятелността.

(6) Не се допуска налагане на обезпечителни мерки по реда на Гражданския процесуален кодекс или Данъчно-осигурителния процесуален кодекс върху имуществото на длъжника след откриване на производство по несъстоятелност.

Нововъзникнали вземания

Чл. 43. Кредиторите, чиито вземания са възникнали след датата на решението за откриване на производството по несъстоятелност, получават плащане на падежа, а когато не са получили плащане на падежа, те се удовлетворяват по реда на чл. 17, ал. 1.

Обезпечителни мерки

Чл. 44. По искане на синдика, на длъжника или на кредитор съдът по несъстоятелността може да допусне предписаните от закона мерки, които обезпечават наличното имущество на длъжника

Раздел IV

Списък на приетите вземания

Предявяване на вземанията

Чл. 45. (1) Кредиторите предявяват писмено своите вземания пред съда по несъстоятелността в срок до три месеца от обявяване на решението за откриване на производството по несъстоятелност.

(2) Кредиторът посочва основанията и размера на вземането, привилегиите и обезпеченията, представя писмени доказателства и данни на съдебен адрес.

Служебно вписване на вземанията

Чл. 46. Синдикът вписва служебно в списъка на предявените вземания установеното с влязъл в сила акт публично вземане.

Списък на вземанията

Чл. 47. (1) В 7-дневен срок от изтичането на срока за предявяване на вземанията синдикът съставя списък на приетите предявени вземания по реда на постъпването им, с отбелязване на кредитора, размера и основанията на вземането, привилегиите и обезпеченията, датата на предявяването. Установените с влязъл в сила акт публични вземания се считат предявени.

(2) Вземания, неплатени на падежа и възникнали след датата на откриване на производство по несъстоятелност до утвърждаване на погасителен план, се предявяват по реда на този раздел. За тези вземания синдикът съставя допълнителен списък.

(3) Синдикът представя за обявяване в Регистъра по несъстоятелност списъка незабавно след съставянето му и го оставя на разположение на кредиторите и на длъжника в канцеларията на съда.

Оспорване

Чл. 48. (1) Длъжникът или кредитор може да направи писмено възражение пред съда с копие до синдика срещу прието или неприето от синдика вземане в 7-дневен срок от обявяването на списъка.

(2) Синдикът е длъжен да представи пред съда становище по всяко постъпило възражение в 3-дневен срок от получаването му, но не по-късно от датата на провеждане на съдебното заседание за разглеждане на възраженията.

(3) Не може да се оспорва публично вземане, установено с влязъл в сила акт след датата на решението за откриване на производството по несъстоятелност, както и вземане, което е установено с влязло в сила съдебно решение, постановено след датата на решението за откриване на производството по несъстоятелност, по което е взел участие синдикът.

Одобряване на списъка на вземанията

Чл. 49. (1) Съдът разглежда постъпилите възражения в открито заседание с призоваване на синдика, длъжника, кредитора, чието включване или невключване на вземане в списъка се оспорва, и направилия възражението кредитор. По възможност всички възражения се разглеждат в едно съдебно заседание. Когато намери възраженията за основателни, съдът одобрява списъка, след като направи съответната промяна. Съдът се произнася с определение в 14-дневен срок от заседанието. Същото може да бъде обжалвано в 7-дневен срок от съобщаването му на страната, пред съответния окръжен съд, който се произнася в 14-дневен срок. Неговото определение е окончателно.

(2) когато не са постъпили възражения, съдът одобрява съставения списък на приетите вземания с определение, постановено в закрито заседание.

(3) Определението на съда за одобряване на списъка се обявява в Регистъра по несъстоятелност.

Предявяване на установителни иски

Чл. 50. (1) Длъжникът може да предяви иск за установяване на несъществуването на прието вземане, ако съдът е оставил възражението му без уважение или ако е включил вземането след разгледано възражение на кредитор. Със същата възможност разполага и кредитор относно прието вземане на друг кредитор. Друг кредитор не може да предяви същия иск, но може да встъпи в производството по предявения иск като съищец до първото заседание по делото.

(2) Кредитор с неприето вземане може да предяви иск за установяване съществуването на неприето вземане, ако съдът е оставил възражението му без уважение или ако съдът е изключил вземането му от списъка на приетите вземания по възражение на длъжника или на друг кредитор. В производството могат да встъпят като трети лица помагачи на длъжника, кредиторите с приети вземания, както и кредиторите, чиито вземания са оспорени.

(3) Установителните иски се предявяват пред съда, който разглежда производството по несъстоятелността, в 14-дневен срок от датата на обявяване на определението на съда за одобряване на списъка на вземанията. Синдикът е длъжен да участва в производството. Съдът разглежда делото в тримесечен срок и се произнася първо по отрицателния установителния иск за несъществуване на вземането, преди да се произнесе по молбата за несъстоятелност.

(4) Държавната такса се определя върху една четвърт от вземането, за което е предявен установителният иск. При предявяване на иска не се внася предварително държавна такса. Ако искът бъде отхвърлен, разноските са за сметка на ищеца.

(5) Влязлото в сила решение по установителен иск по ал. 1 и 2 има установително действие в отношенията на длъжника, синдика и всички кредитори в производството по несъстоятелност.

(6) В плана за погасяване, съответно при разпределение на осребреното имущество, задължително се заделят резерви за неприето вземане - предмет на установителен иск.

Раздел V

Мерки за попълване масата на несъстоятелността

Прекратяване на договор

Чл. 51. (1) Синдикът може да прекрати всеки договор, по който е страна длъжникът, ако той не е изпълнен изцяло или частично, като отправи предизвестие от 30 дни. В случай че насрещната страна не отговори или не възрази срещу предизвестиято, договорът се счита за прекратен. При прекратяване на договора насрещната страна има право на обезщетение за претърпените вреди.

(2) Запазването на договора, по който длъжникът прави периодични плащания, не задължава синдика да извърши плащанията, които са просрочени преди датата на решението за откриване на производството по несъстоятелност.

Прихващане

Чл. 52. (1) Кредитор може да извърши прихващане със свое задължение към длъжника, ако преди датата на решението за откриване на производство по несъстоятелност двете задължения са съществували и са били насрещни и еднородни и вземането му е било изискуемо. Ако вземането му е станало изискуемо по време на производството по несъстоятелност или в резултат на решението за обявяване в несъстоятелност, както и ако еднородността на двете задължения е настъпила в резултат на това решение, кредиторът може да извърши прихващане едва след настъпване на изискуемостта, съответно еднородността.

(2) Изявлението за прихващане се отправя до синдика.

(3) Ако кредиторът е придобил вземането и задължението си към длъжника преди датата на решението за откриване на производство по несъстоятелност, но към момента на придобиване на вземането или задължението е знаел, че е настъпила неплатежоспособност или че е поискано откриване на производство по несъстоятелност, прихващането е недействително по отношение на кредиторите на несъстоятелността.

Запечатване

Чл. 53. (1) При опасност от разпиляване, унищожаване или укриване на имущество съдът по несъстоятелността може да разпорежи запечатване на помещения, оборудване, превозни средства и други, в които се съхраняват вещи на длъжника.

(2) Не се запечатват обитаеми жилища и помещения, необходими за задоволяване на жизнените потребности на длъжника и на членовете на неговото семейство или за съхраняване на подлежащи на бързо разваляне вещи. Вещи, принадлежащи не на длъжника, а на членовете на неговото семейство, подлежат на незабавно изнасяне от помещенията, които следва да бъдат запечатани.

(3) Запечатването се извършва от съдебен изпълнител. Протоколът за извършените действия се изпраща на съда.

Опис на имуществото

Чл. 54. (1) В 3-дневен срок от встъпването синдикът трябва да започне извършване на опис на недвижимите и движимите вещи, пари, ценности, ценни книги, договори и други, на вземанията на длъжника и на намиращите се във владение на трети лица вещи. Синдикът уведомява длъжника за предприетите от него действия.

(2) Описът се извършва от синдика и се внася за одобряване от съда в 3-дневен срок. От момента на извършване на описа синдикът отговаря за описаното имущество, ако то не е предадено на длъжника или на трето лице за пазене.

(3) Описът се одобрява с определение на съда, когато от него е видно, че синдикът е проверил имуществото, посочено от длъжника в декларацията по чл. 34, ал. 1, т. 1. Определението на съда за одобряването на първия опис се обявява в Регистъра по несъстоятелност. Определението не подлежи на обжалване.

(4) Ако след извършването на опис се открие друго имущество, се извършва допълнителен опис.

Глава четвърта

ПЛАН ЗА ПОГАСЯВАНЕ НА ЗАДЪЛЖЕНИЯТА НА ДЛЪЖНИКА

Раздел I

План за погасяване

Предназначение на плана

Чл. 55. С план за погасяване може да се предвиди отсрочване или разсрочване на плащанията, частично или цялостно опрощаване на задълженията и извършването на други действия и сделки с имуществото на длъжника, насочени към удовлетворяване на кредиторите на несъстоятелността.

Предлагане на план

Чл. 56. (1) Длъжникът предлага план за погасяване като приложение към молбата за откриване на производството по несъстоятелност, който се актуализира съобразно одобрения от съда списък на вземанията. Право да предложат план имат и синдикът, и кредиторите, които притежават най-малко 1/3 от приетите вземания.

(2) В производството по несъстоятелност може да се предложи повече от един план.

(3) План за погасяване може да се предложи най-късно до един месец след момента на обявяване на определението на съда за одобряване списъка на приетите вземания.

им. Определението подлежи на незабавно изпълнение и може да бъде обжалвано в 7-дневен срок от получаване на съобщението.

(4) Наложените обезпечителни мерки имат действие до датата на решението за откриване на производството по несъстоятелност. От тази дата действието им се заменя с действието на решението за откриване на производството по несъстоятелност. Обезпечителните мерки се смятат за отменени, когато с влязло в сила решение молбата за откриване на производството по несъстоятелност бъде отхвърлена.

Раздел II

Постановяване на решение

Решение за откриване на производство по несъстоятелност

Чл. 37. (1) Когато констатира, че са налице условията по чл. 33, съдът с решението си:

1. обявява неплатежоспособността;
2. открива производството по несъстоятелност;
3. определя първоначалната издръжка на длъжника и на членовете на неговото семейство;
4. допуска обезпечение чрез налагане на заповед, възбрана или други обезпечителни мерки;
5. определя дата за свикване на събрание на кредиторите не по-късно от един месец от постановяване на решението;
6. определя банковата сметка на длъжника, по която може да се извършват плащания в полза на длъжника.

(2) Решението за откриване на производство по несъстоятелност подлежи на незабавно изпълнение и действа по отношение на всички. Решението се обявява в Регистъра по несъстоятелност.

(3) Решението може да бъде обжалвано в 7-дневен срок от обявяването му в Регистъра по несъстоятелност от всяко лице, което преди датата на подаване на молба за откриване на производство по несъстоятелност има вземане от имуществото на длъжника, предявено в образувано съдебно производство или установено с влязло в сила съдебно решение или с влязъл в сила акт за публично-правно задължение, или има вземане, обезпечено със залог или ипотека върху имущество на длъжника, вписани в публичен регистър. Решението на въззивния съд е окончателно.

(4) Съдът отхвърля молбата, когато установи, че длъжникът не отговаря на условията по чл. 33. Решението, с което се отхвърля молбата, се обявява в Регистъра по несъстоятелност. Решението подлежи на обжалване от длъжника в 7-дневен срок от датата на съобщението по реда на Гражданския процесуален кодекс.

(5) При отмяна на решението за откриване на производство по несъстоятелност наложените възбрана и заповед се считат вдигнати, а ограниченията на правата на длъжника отпадат, считано от момента на вписване на влязлото в сила решение в Регистъра по несъстоятелност.

Производство по несъстоятелност при липса на секвестрируемо имущество

Чл. 38. (1) Когато длъжникът отговаря на условията по чл. 33, но посоченото от него секвестрируемо имущество е недостатъчно за покриване на началните разноски в производството по несъстоятелност и за частично удовлетворяване на вземанията на кредиторите, съдът с решението си:

1. обявява неплатежоспособността;
2. открива производството по несъстоятелност;

(4) Разходите по изготвянето на план, който е предложен от длъжника или от синдика, са за сметка на масата на несъстоятелността, а в останалите случаи те са за сметка на предложителя.

Съдържание на плана

Чл. 57. Планът за погасяване съдържа:

1. размерът и степента на удовлетворяване на вземанията, включени в одобрения от съда списък към момента на внасяне на плана, начина и времето за плащане, както и гаранции за изпълнение на тези вземания и на оспорените неприети вземания;
2. необходимите действия за осъществяването на плана.

Допускане на плана

Чл. 58. Ако планът отговаря на изискванията по чл. 56 и 57, съдът го допуска до разглеждане от събранието на кредиторите и определя датата за провеждане на събранието в едномесечен срок. Съдът се произнася в 7-дневен срок от изтичането на срока за предлагане на плана с определение, постановено в закрито заседание.

Обявяване

Чл. 59. Съдът изпраща съобщение за допускането на плана и за датата на събранието на кредиторите за обявяване в Регистъра по несъстоятелност. Длъжникът, синдикът и кредиторите се смятат за призовани за събранието с обявяването на съобщението.

Раздел II

Приемане на плана от кредиторите

Гласуване

Чл. 60. (1) Право да гласува по плана има само кредитор, чието вземане е прието или му е признато право на глас.

(2) Кредитор може да гласува и без да присъства на събранието чрез писмено изявление с нотариална заверка на подписа, или подписано с електронен подпис.

(3) Планът се приема с решение на събранието на кредиторите, ако за него са гласували повече от половината от приетите вземания независимо от реда, по който се удовлетворяват.

(4) Събранието на кредиторите може да реши, че съответният районен съд ще осъществява контрол върху дейността на длъжника във връзка с изпълнението на неговите задължения по приетия план.

(5) Приемането на плана се обявява в Регистъра по несъстоятелност.

Възражения срещу плана

Чл. 61. Възражение срещу приетия план може да бъде направено от заинтересовано лице пред съда по несъстоятелността в 7-дневен срок от датата на гласуването. Възражение може да подаде и кредитор с неприето вземане, за което е предявил установителен иск.

Раздел I II

Утвърждаване на плана от съда

Условия за утвърждаване на плана

Чл. 62. Съдът утвърждава плана, ако: -

1. са спазени изискванията на закона за приемането на плана;
2. всички кредитори с вземания от един ред по чл. 17, ал. 1 са поставени при равни условия, освен ако ощетените кредитори дадат писмено съгласие, и никой кредитор не получава повече от дължимото по приетото му вземане;
3. не се предвижда издръжка на длъжника и на членовете на семейството му, по-голяма от определената от съда до окончателното изпълнение на задълженията по плана.

Разглеждане на плана

Чл. 63. (1) Съдът по несъстоятелността утвърждава приетия план, ако са спазени изискванията на закона.

(2) Ако са приети няколко плана, утвърждава се планът, за който са гласували кредитори с повече от половината от общия размер на приетите вземания. Ако той не може да бъде утвърден, се утвърждава планът, приет от кредитори, чиито интереси са увредени в най-голяма степен, като се отчита удовлетворяването, което биха получили в случай на прилагане на реда на вземанията по чл. 17, ал. 1.

(3) Планът се утвърждава в закрито заседание. Когато срещу приетия от събранието на кредиторите план са направени възражения, съдът разглежда възраженията в заседание при закрити врата с призоваване на длъжника, синдика и направилия възражението. По възможност всички възражения се разглеждат в едно заседание и съдът се произнася по възраженията в 14-дневен срок от заседанието.

Решение за утвърждаване на плана за погасяване

Чл. 64. (1) С решението за утвърждаване на плана съдът:

1. прекратява производството по несъстоятелност по предложение на синдика или по своя инициатива;
2. осъжда длъжника да плати вземанията, неплатени на падежа и възникнали след датата на откриване на производство по несъстоятелност до утвърждаване на погасителния план, които са включени в допълнителния списък по чл. 47, ал. 2;
3. определя имуществото, с което длъжникът да се разпорежда само с предварителното разрешение на синдика, а когато няма такъв - на съда.

(2) Решението, с което се утвърждава или се отказва утвърждаване на плана, подлежи на обжалване в 7-дневен срок от вписването му в Регистъра по несъстоятелност. В случай на отмяна на решението не може да се предлага нов погасителен план.

Раздел IV

Действие на плана

Действие на плана по отношение на засегнатите страни

Чл. 65. (1) Утвърденият от съда план е задължителен за длъжника и кредиторите, чиито вземания са възникнали преди датата на решението за откриване на производството по несъстоятелност. Вземанията на кредиторите се преобразуват съобразно с предвиденото в плана.

(2) Длъжникът е задължен да извърши незабавно предвидените с плана промени.

(3) Поръчителите и лицата, които са учредили залог или ипотека за обезпечаване на задължение на длъжника, както и солидарно задължените с него лица не могат да се ползват от предвидените с плана облекчения.

(4) При продажба на цялото секвестрируемо имущество или на част от него извършените от купувача действия на разпореждане преди окончателното плащане на цената са недействителни по отношение на кредиторите на несъстоятелността.

Контрол върху изпълнението на плана

Чл. 66. (1) когато в плана е предвидено, съдът осъществява контрол върху дейността на длъжника във връзка с изпълнението на неговите задължения по плана.

(2) Длъжникът уведомява незабавно съда и синдика за всички настъпили обстоятелства, които са от съществено значение за изпълнението на плана.

(3) Съдът и синдикът имат право по всяко време да поиска от длъжника да представи сведения или доклад по всеки въпрос, който засяга дейността на длъжника и изпълнението на плана.

(4) Длъжникът може само след предварителното съгласие на съдът:

1. да сключва сделки за разпореждане със своето имущество, включено в масата на несъстоятелността;

2. да закрива и да открива сметки в банки и други доставчици на платежни услуги;

3. да сключва сделки и да извършва действия, които не са необходими за задоволяване на жизнените потребности на него и на членовете на семейството му;

4. да извършва други действия, когато това е предвидено в плана.

(5) Длъжникът уведомява съда и синдика при промяна на осъществяваната от него трудова дейност и заетост, както и при промяна на адреса по местоживеење в 3-дневен срок от настъпването на промяната.

(6) Синдикът има право на годишно възнаграждение в размер на една минимална работна заплата, което се изплаща от длъжника в 3-дневен срок от изтичане на всеки 12-месечен период от датата на назначаването му с решението по чл. 64, ал.

Срок за сключване на договор

Чл. 67. (1) Срокът за сключване на договор за продажба на цялото секвестрируемо имущество, на обособена част от него, съобразно утвърдения план, е едномесечен от влизането в сила на решението за утвърждаване на плана. Ако в посочения срок не се сключи договор за продажба, всяка от страните може в едномесечен срок да поиска от съда по несъстоятелността да обяви договора за сключен съгласно проекта, приет на събранието на кредиторите.

(2) Ако никоя от страните не поиска обявяване на договора за сключен и ако има направено искане от кредитор, съдът по несъстоятелността възобновява производството и обявява длъжника в несъстоятелност.

Събиране на преобразуваното вземане

Чл. 68. На основание на утвърдения от съда план кредиторът може да поиска издаване на изпълнителен лист по реда на чл. 405 от Гражданския процесуален кодекс за изпълнение на преобразуваното вземане независимо от неговия размер.

Давност при утвърден план

Чл. 69. С влизане в сила на решението за утвърждаване на плана започва да тече нова давност по чл. 110 от Закона за задълженията и договорите за вземанията, възникнали преди датата на решението за откриване на производството по несъстоятелност, когато тези вземания подлежат на незабавно удовлетворяване. Ако с плана изпълнението им е отсрочено или разсрочено, започва да тече нова давност от настъпване на изискуемостта.

Неизпълнение на плана

Чл. 70. Длъжникът се счита за недобросъвестен при неизпълнение на задълженията по плана или на задълженията във връзка с осъществявания контрол върху изпълнението на плана, освен ако неизпълнението се дължи на причина, която не може да му се вмени във вина.

Глава пета

ОБЯВЯВАНЕ В НЕСЪСТОЯТЕЛНОСТ И ОСРЕБРЯВАНЕ НА ИМУЩЕСТВОТО

Раздел I

Решение за обявяване в несъстоятелност

Условия за обявяване в несъстоятелност

Чл. 71. Съдът обявява длъжника в несъстоятелност, когато в предвидения от закона срок не е бил предложен погасителен план или предложеният план не е бил приет или утвърден.

Съдържание

Чл. 72. С решението за обявяване в несъстоятелност съдът:

1. обявява длъжника в несъстоятелност;
2. постановява обща възбрана и запор върху имуществото на длъжника;
3. лишава длъжника от правото да управлява и да се разпорежда с имуществото, включено в масата на несъстоятелността;
4. постановява започване на осребряване на имуществото, включено в масата на несъстоятелността, и разпределение на осребреното имущество.

Обжалване на решението

Чл. 73. (1) Решението за обявяване в несъстоятелност подлежи на обжалване в 7-дневен срок от вписването му в Регистъра по несъстоятелност.

(2) Решението, с което се отменя частично или изцяло или се обезсилва постановеното от окръжния съд решение за обявяване в несъстоятелност, се вписва в Регистъра по несъстоятелност.

Действие на решението

Чл. 74. (1) Решението за обявяване в несъстоятелност подлежи на незабавно изпълнение.

(2) Решението за обявяване в несъстоятелност действа по отношение на всички.

(3) Решението за обявяване в несъстоятелност се вписва в Регистъра по несъстоятелност.

(4) Срокът за провеждане на производството по обявяване на длъжника в несъстоятелност до неговото окончателно приключване е до шест месеца, извън случаите на чл. 38, ал. 2.

Изискуемост на задълженията, общ запор и възбрана

Чл. 75. (1) Всички парични и непарични задължения на длъжника стават изискуеми от датата на решението за обявяване в несъстоятелност. Непаричното задължение се превръща в парично по пазарната му стойност към датата на решението за откриване на производство по несъстоятелност:

(2) От момента на вписване на решението за обявяване в несъстоятелност се смятат за възбранени недвижимите имоти, съответно за заповорирани движимите вещи и вземанията на длъжника по отношение на трети добросъвестни лица.

(3) Постановената обща възбрана върху недвижимите имоти на длъжника се вписва в нотариалните регистри въз основа на вписаното в Регистъра по несъстоятелност решение за обявяване на длъжника в несъстоятелност.

Раздел II

Осребряване на имуществото

Обхват

Чл. 76. Недвижимите и движимите вещи като цяло или в обособени части, вещните и другите имуществени права от масата на несъстоятелността се превръщат в пари, доколкото това е необходимо за плащане задълженията на длъжника.

Правила за извършване на продажба

Чл. 77. (1) Продажбата на имуществените права от масата на несъстоятелността се извършва от синдика след разрешение на съда.

(2) Доколкото в този закон не са предвидени специални правила, за осребряването на имуществото се прилагат разпоредбите на глава четиридесет и шеста от Търговския закон.

Раздел III

Разпределение на осребреното имущество

Сметка за разпределение

Чл. 78. (1) Разпределение се извършва, когато в масата на несъстоятелността се наберат достатъчно парични средства.

(2) Синдикът изготвя сметка за разпределение на наличните суми между кредиторите с вземания по чл. 17, ал. 1 съобразно реда, привилегиите и обезпеченията.

(3) Сметката за разпределение е частична, докато не бъдат изплатени изцяло задълженията или не бъде осребрена цялата маса на несъстоятелността с изключение на непродаваемите вещи.

Удовлетворяване на нововъзникнали вземания

Чл. 79. Не може да бъде отказано включването в сметката за разпределение на вземане, възникнало от датата на решението за откриване на производството по несъстоятелност и неплатено на падежа, ако задължението е поето със съгласието на синдика или е признато от него.

Удовлетворяване на обезпечени вземания

Чл. 80. (1) Когато продажната цена на заложена или ипотekiрана вещь не покрива изцяло вземането заедно с натрупаната лихва, за остатъка кредиторът участва в разпределението заедно с кредиторите с необезпечени вземания.

(2) когато продажната цена на заложена или ипотekiрана вещь превишава обезпеченото вземане с натрупаната лихва, остатъкът от нея се включва в масата на несъстоятелността. Дължимата сума от реализацията на обезпечението се предава веднага на кредитора.

(3) Алинеи 1 и 2 се прилагат и при удовлетворяване на вземане на кредитор с право на задържане.

Удовлетворяване на оспорени вземания

Чл. 81. (1) За оспорено по съдебен ред вземане се заделя съответната сума в сметката за разпределение.

(2) Когато е оспорено само обезпечението или привилегията, вземането се включва като необезпечено до разрешаване на спора, като в сметката за разпределение се заделя сумата, която кредиторът би получил за обезпечено вземане.

Удовлетворяване на вземания под условие

Чл. 82. (1) Вземане под отлагателно условие се включва в първоначалното разпределение като оспорено вземане. За него се заделя съответната сума от разпределението. При окончателното разпределение това вземане се изключва, ако до този момент условието не се е сбъднало.

(2) Вземане под прекратително условие се включва в разпределението като безусловно.

Публичност на сметката за разпределение

Чл. 83. (1) Сметката за разпределение се поставя в продължение на 14 дни на определено за целта видно и общодостъпно място в съда и едновременно се обявява в Регистъра по несъстоятелност от синдика.

(2) Длъжникът и всеки кредитор могат да направят пред съда писмено възражение срещу сметката за разпределение в срока по ал. 1.

Одобряване на сметката за разпределение

Чл. 84. (1) Съдът по несъстоятелността одобрява с определение сметката за разпределение, след като направи съответната промяна, когато служебно или при възражение е констатирал незаконосъобразност.

(2) Определението за одобряване на сметката за разпределение и постъпилите срещу него жалби се обявяват в Регистъра по несъстоятелност, с което кредиторите и длъжникът се смятат за уведомени.

(3) Определението за одобряване на сметката може да се обжалва от длъжника и от кредитор, който е подал възражение срещу сметката за разпределение, както и от кредитор, чието вземане е засегнато от определението на съда в случай на изменение или отмяна на сметката за разпределение.

(4) Одобрената сметка за разпределение се изпълнява от синдика.

допълнително включване

Чл. 85. (1) Кредитор, който е предявил вземането си след извършено разпределение, се включва в следващите разпределения без право на изравняване съобразно с вече платеното.

(2) В масата на несъстоятелността се включват допълнително новосъбраните суми от вземания на длъжника и от осребряване на имуществото, както и сумите от вземания, от които кредиторите са се отказали.

Връщане на остатъка

Чл. 86. След пълното плащане на задълженията остатъкът от масата на несъстоятелността се предоставя на длъжника.

Отчет на синдика

Чл. 87. В срок, не по-дълъг от един месец след изчерпване на масата на несъстоятелността, с изключение на непродаваемите вещи, синдикът представя на съда по несъстоятелността отчет, който съдържа информация за дейността на синдика, за извършените разпределения на сумите, събрани при осребряването, и за останалите неплатени вземания.

Изслушване на отчета на синдика

Чл. 88. (1) Съдът свиква заключително събрание на кредиторите в 14-дневен срок от получаването на отчета на синдика.

(2) На събранието се изслушва отчетът за извършените разпределения на сумите, които са събрани при осребряването, и за останалите неплатени вземания. Събранието взема решение и относно непродаваемите вещи от масата на несъстоятелността. Събранието на кредиторите може да вземе решение да бъдат предоставени на длъжника вещи с незначителна стойност или вземания, чието събиране би било значително затруднено.

Глава шеста

ПРЕКРАТЯВАНЕ НА ПРОИЗВОДСТВОТО ПО НЕСЪСТОЯТЕЛНОСТ

Раздел I

Решение за прекратяване на производството

Основания за прекратяване на производството

Чл. 89. (1) Производството по несъстоятелност се прекратява с решение на съда, когато:

1. след откриване на производството бъде установено, че не е налице някое от условията по чл. 33;
2. е одобрен план за погасяване на задълженията;
3. са изплатени задълженията;
4. масата на несъстоятелността е изчерпана, въпреки, че са налице непогасени задължения, като длъжникът бива обявен за неплатежоспособен;
5. е сключено извънсъдебно споразумение между кредиторите и длъжника за уреждане на плащането на паричните задължения.
6. Производството по несъстоятелността се прекратява с обявяване на длъжника за неплатежоспособен във всички случаи, когато са изминали 18 месеца от иницирането му и масата на несъстоятелността е изчерпана.

(2) Производството по несъстоятелност не се прекратява, когато за обезпечаване на задълженията на длъжника са учредени обезпечения от трети лица и изпълнението срещу обезпеченията не е приключило или длъжникът е страна по висящо съдебно производство.

(3) Всеки кредитор на несъстоятелността може да иска от съда прекратяване на производството, като представи доказателства за настъпване на основание по чл. 9, ал. 2. Съдът изпраща препис от искането и приложените доказателства на длъжника, като му указва възможността да подаде писмен отговор в едномесечен срок. Искането се разглежда от съда в заседание при закрити врата с призоваване на молителя и на длъжника.

Обжалване на решението

Чл. 90. Решението за прекратяване на производството подлежи на обжалване в 7-дневен срок от вписването му в Регистъра по несъстоятелност.

Раздел II

Действие на решението за прекратяване на производство по несъстоятелност

Прекратяване правомощията на синдика

Чл. 91. (1) С прекратяване на производството по несъстоятелност се прекратяват правомощията на синдика.

(2) Синдикът предава остатъка от имуществото на длъжника.

(3) По разпореждане на съда синдикът депозира в банка сумите, които са заделени при окончателното разпределение за неполучените или оспорени вземания.

(4) С прекратяването на производството по несъстоятелност в случаите, когато длъжникът е обявен за неплатежоспособен, той се освобождава от поетите от него до този момент имуществени задължения към кредитори.

Прекратяване действието на общата възбрана

Чл. 92. (1) С прекратяване на производството по несъстоятелност се прекратява действието на общата възбрана.

(2) Общата възбрана се заличава служебно от момента на вписване на решението за прекратяване на производството по несъстоятелност.

Погасяване

Чл. 93. Непредявените в производството по несъстоятелност вземания и неупражнените права се погасяват, ако не са били надлежно предявени, съответно упражнени, по предвидения в закона ред.

Раздел III

Сключване на извънсъдебно споразумение

Договор

Чл. 94. (1) Във всяко положение на производството по несъстоятелност длъжникът може да сключи с всички кредитори с приети вземания договор за уреждане

плащането на паричните задължения. В този случай синдикът не представлява длъжника като страна. Договорът се сключва в писмена форма.

(2) Ако сключеният договор отговаря на изискванията на закона, съдът с решение прекратява производството по несъстоятелност, при условие че няма предявени иски за установяване на несъществуването на прието вземане.

(3) Доколкото в договора или в този закон не е предвидено друго, прилага се гражданското законодателство.

Неизпълнение на договора

Чл. 95. Длъжникът се счита за недобросъвестен при неизпълнение на задълженията по договора, освен ако неизпълнението се дължи на причина, която не може да му се вмени във вина.

Раздел IV

Възобновяване на прекратено производство по несъстоятелност

Условия за възобновяване

Чл. 96. Прекратеното поради изчерпване на масата на несъстоятелността производство по несъстоятелност се възобновява с решение на съда, когато в срок една година след прекратяването се освободят суми, заделени за оспорени вземания, или се открие имущество, което не е било известно при прекратяването на производството, при условие че същите са достатъчни, за да покрият разноските по производството и поне частично да удовлетворят вземанията на кредиторите.

Искане за възобновяване

Чл. 97. Производството по несъстоятелност се възобновява по писмена молба на длъжника или на кредитор с прието или установено по съдебен ред вземане, или с публично вземане, установено с влязъл в сила акт.

Разглеждане на искането за възобновяване

Чл. 98. Искането за възобновяване се разглежда от съда по несъстоятелността в 14-дневен срок от постъпването му в открито съдебно заседание с призоваване на направилния искането кредитор и на длъжника.

Действие на решението за възобновяване

Чл. 99. С решението за възобновяване на производството правата на синдика и на събранието на кредиторите се възстановяват.

Глава седма

ПОГАСЯВАНЕ НА ЗАДЪЛЖЕНИЯ СЛЕД ОТКРИВАНЕ НА ПРОИЗВОДСТВО ПО НЕСЪСТОЯТЕЛНОСТ

Раздел I

Погасяване на задължения на добросъвестния длъжник

Условия за погасяване на задълженията

Чл. 100. Задълженията на добросъвестния неплатежоспособен длъжник за удовлетворяване на вземанията, включени в одобрения от съда списък на приетите вземания, се погасяват с изтичане на едногодишен срок от влизането в сила на решението на съда за утвърждаване на плана за погасяване, а когато няма такъв — от датата на първия опис на имуществото на длъжника, и при условие че:

1. е удовлетворил поне частично включените в утвърдения от съда списък на приетите вземания, при условие че цялото негово секвестрируемо имущество е послужило за удовлетворяване на кредиторите на несъстоятелността, или масата на несъстоятелността е изчерпана и длъжникът е обявен за неплатежоспособен;

2. не са налице основания за недобросъвестност на длъжника по смисъла на чл. 9, ал. 2.

Условия за погасяване на задълженията при липса на имущество

Чл. 101. Задълженията на добросъвестния неплатежоспособен длъжник за удовлетворяване на вземанията на кредиторите, посочени в приложения към молбата за откриване на производство по несъстоятелност списък на кредиторите, се погасяват с влизането в сила на решението на съда по чл. 38, ал. 4, при условие че:

1. не са налице основания за недобросъвестност на длъжника по смисъла на чл. 9, ал. 2;

2. цялото негово секвестрируемо имущество след влизане в сила на решението на съда по чл. 38, ал. 1 е послужило за удовлетворяване на кредиторите му.

Проверка на условията

Чл. 102. Погасяването на задълженията настъпва по силата на закона, след като съдът установи дали са налице условията за това.

Раздел II

Производство за установяване на условията за погасяване

Молба

Чл. 103. (1) Молбата на добросъвестния длъжник за установяване на условията за погасяване на задълженията се разглежда от компетентния съд по несъстоятелността, когато производството по несъстоятелност е висящо, молбата се разглежда в същото производство. Наследниците на починалия длъжник имат право да подадат молбата, както и да искат продължаване на производството при условията на чл. 32, ал. 2.

(2) Молбата съдържа изложение на условията за погасяване на задълженията, към нея се прилага декларация, че не са налице основания за недобросъвестност по чл. 9, ал. 2, а когато е приложимо - и писмени доказателства за плащанията по чл. 100, т. 1 и 2, съответно по чл. 101, т. 2.

(3) За разглеждане на молбата не се дължи държавна такса, когато се подава по висящо производство по несъстоятелност. Във всички останали случаи се дължи такса в размер на 10 лева.

(4) Молбата се обявява в Регистъра по несъстоятелност.

Възражение срещу молбата

Чл. 104. В едномесечен срок от обявяването на молбата за установяване на условията за погасяване на задълженията всеки кредитор с прието или установено по съдебен ред вземане или с публично вземане, установено с влязъл в сила акт, може да направи писмено възражение, подкрепено с доказателства, че не са налице условията за погасяване. Същото право имат и кредиторите, чиито вземания са били посочени в приложения към молбата за откриване на производството по несъстоятелност списък на кредиторите, когато производството по несъстоятелност е било прекратено с решение по чл. 38, ал. 4.

Разглеждане на молбата

Чл. 105. (1) Молбата за установяване на условията за погасяване на задълженията се разглежда в закрито заседание в 14-дневен срок от нейното внасяне. Когато има постъпило възражение срещу нея, молбата се разглежда в едномесечен срок от нейното внасяне в открито заседание с призоваване на молителя и на възразилия кредитор.

(2) Решението на съда, с което се уважава молбата, не подлежи на обжалване. Решението на съда, с което се отхвърля молбата, подлежи на обжалване от длъжника в 7-дневен срок до окръжния съд. Тя се разглежда по реда на алинея 1.

(3) Влязлото в сила съдебно решение се обявява в Регистъра по несъстоятелност.

Повторно подаване на молба за проверка

Чл. 106. Повторното подаване на молба за установяване на условията за погасяване на задълженията е недопустимо.

Раздел III

Задължения, които не се погасяват

Изключени вземания

Чл. 107. Не се погасяват при условията на чл. 100 и 101 задълженията на длъжника за удовлетворяване на:

1. вземания за издръжка;
2. вземания, обезпечени с ипотека;
3. вземания за неправомерно увреждане;
4. вземания за глоби;
5. вземания, възникнали след откриване на производството по несъстоятелност, които са останали неудовлетворени.

Продължаване на производството по несъстоятелност

Чл. 108. Изтичането на едногодишния срок по чл. 100 не е основание за прекратяване на производството по несъстоятелност, когато масата на несъстоятелността не е изчерпана. Производството по несъстоятелност продължава с цел удовлетворяване на вземанията по чл. 107, които не се погасяват.

Глава осма

ВПИСВАНЕ И ПУБЛИКУВАНЕ В РЕГИСТЪРА ПО НЕСЪСТОЯТЕЛНОСТ

Вписване и обявяване на актове в производството по несъстоятелност

Чл. 109. (1) Актовете в производството по несъстоятелност на физическите лица се вписват или обявяват в Регистъра по несъстоятелност, който се води и поддържа от Министерството на правосъдието.

(2) Министърът на правосъдието издава наредба за условията за реда за водене, съхраняване и достъп до Регистъра по несъстоятелност.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. По смисъла на този закон:

1. „Свързани лица“ са лицата по смисъла на § 1, т. 3 от Допълнителните разпоредби на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс.

2. „Членове на семейството на длъжника“ са лицата по смисъла на § 1, т. 54 от Допълнителните разпоредби на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс.

3. „Несеквестрируемо имущество“ са несеквестрируемите вещи по смисъла на чл. 444 и 445 от Гражданския процесуален кодекс и несеквестрируемия доход по смисъла на чл. 446 и 446а от Гражданския процесуален кодекс.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. (1) До разработването и въвеждането в експлоатация на Регистъра по несъстоятелност актовете в производството по несъстоятелност на физическите лица се вписват или обявяват в Информационната система за производство по несъстоятелност на Министерството на правосъдието.

(2) Министърът на правосъдието издава наредбата по чл. 25, ал. 1 и наредбата по чл. 109, ал. 2 в срок не по-късно от един месец преди въвеждането в експлоатация на регистъра.

§ 3. В Закона за съдебната власт (обн., ДВ, бр. 64 от 2007 г.; изм. и доп., бр. 69 и 109 от 2008 г., бр. 25, 33, 42, 102 и 103 от 2009 г., бр. 59 от 2010 г., бр. 1, 23, 32, 45, 81 и 82 от 2011 г.; Решение № 10 на Конституционния съд от 2011 г. — бр. 93 от 2011 г.; изм. и доп., бр. 20, 50 и 81 от 2012 г., бр. 15, 17, 30, 52, 66, 70 и 71 от 2013 г., бр. 19, 21, 53, 98 и 107 от 2014 г., бр. 14 от 2015 г., бр. 28, 39, 50, 62 и 76 от 2016 г., бр. 13 от 2017

г.; Решение № 1 на Конституционния съд от 2017 г. — бр. 14 от 2017 г.; изм. и доп., бр. 63, 65, 85, 90 и 103 от 2017 г., бр. 7, 15, 49 и 77 от 2018 г., бр. 17 от 2019 г.; Решение № 2 на Конституционния съд от 2019 г. — бр. 19 от 2019 г., изм. и доп., бр. 29, 64 и 83 от 2019 г., бр. 11, 86, 103, 109 и 110 от 2020 г., ф. 16 от 2021 г.; Решение № 7 на Конституционния съд от 2021 г. — бр. 41 от 2021 г.; Решение № 6 на конституционния съд от 2021 г. — бр. 43 от 2021 г.; изм. и доп., бр. 80 от 2021 г., бр. 15, 24 и 32 от 2022 г.; Решение № 7 на конституционния съд от 2022 г. — бр. 56 от 2022 г.; изм. и доп. бр. 62 от 2022 г. и бр. 11 от 2023 г.) се създава нов чл. 377а:

„Чл. 377а. Висшият съдебен съвет предоставя за публикуване на Министерството на правосъдието информацията по член 24, параграф 2 от Регламент

(ЕС) 2015/848 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2015 година относно производството по несъстоятелност, както и данни относно производствата по несъстоятелност, стабилизация и погасяване на задължения. Условието и редът за предоставяне на информацията се уреждат в наредба, издадена от Висшия съдебен съвет след съгласуване с министъра на правосъдието.”

§ 4. В Данъчно-осигурителния процесуален кодекс (обн., ДВ, бр. 105 от 2005 г.; изм. и доп., бр. 30, 33, 34, 59, 63, 73, 80, 82, 86, 95 и 105 от 2006 г., бр. 46, 52, 53, 57, 59, 108 и 109 от 2007 г., бр. 36, 69 и 98 от 2008 г., бр. 12, 32, 41 и 93 от 2009 г., бр. 15, 94, 98, 100 и 101 от 2010 г., бр. 14, 31, 77 и 99 от 2011 г., бр. 26, 38, 40, 82, 94 и 99 от 2012 г., бр. 52, 98, 106 и 109 от 2013 г., бр. 1 от 2014 г.; Решение N2 2 на Конституционния съд от 2014 г. -бр. 14 от 2014 г.; изм. и доп., бр. 18, 40, 53 и 105 от 2014 г., бр. 12, 14, 60, 61 и 94 от 2015 г., бр. 13, 42, 58, 62, 97 и 105 от 2016 г., бр. 58, 63, 85, 86, 92 и 103 от 2017 г., бр. 7, 15, 27, 77 и 98 от 2018 г., бр. 17, 64, 83, 96 и 102 от 2019 г., бр. 18, 28, 34, 69, 104 и 105 от 2020 г., бр. 25, 56, 100 и 102 от 2022 г. и бр. 8 от 2023 г.) се приемат следните изменения и допълнения:

1. В чл. 164 ал. 4 и 5 се изменят така:

„(4) В случай че вземането е установено с влязъл в сила акт, синдикът незабавно го включва в списъка на приетите от него вземания така, както е предявено. Това вземане не може да бъде оспорено по реда на Търговския закон или на Закона за несъстоятелност на физическите лица.

(5) В случай че вземането е установено, но актът не е влязъл в сила, то се включва под условие в списъка на приетите от синдика вземания и се удовлетворява по реда на чл. 725, ал. 1 от Търговския закон или чл. 82, ал. 1 от Закона за несъстоятелност на физическите лица, освен ако в закон е предвидено друго.“

2. В чл. 168 се създава т. 9:

„9. при погасяване на задълженията на длъжник, установено при условията и по реда на чл. 100 и следващите от Закона за несъстоятелност на физическите лица.“

ВНОСИТЕЛИ:

Костадин Тодоров Костадинов
Димчо Димитров Димчев
Виктор Тежнев Петров
Петър Йосифов Петров

МОТИВИ КЪМ ЗАКОНОПРОЕКТ ЗА НЕСЪСТОЯТЕЛНОСТ НА ФИЗИЧЕСКИТЕ ЛИЦА

Ноторен факт е , че България е най- бедната страна с най- ниски доходи на глава от населението сред 27-те държави- членки на Европейския съюз. Съгласно официалната статистика за 2017 г. 24% от нашите сънародници са на прага на бедността, а за 2022 г. са около 23% — 22,9. Под прага на бедността, обаче са наши сънародници не по-малко от тези на самата граница. Така напр. за 2023 г. са били 1 325.9 хил. лица, или 20.6% от населението на страната при линия на бедност средно за страната в 637.92 лв. средномесечно на лице от домакинство. В сравнение с предходната година размерът на линията на бедност е нараснал с 21.3%. Системата за социална защита има съществено значение за редуциране на бедността. Данните за 2023 г. показват, че ако в доходите на домакинствата се включат доходите от пенсии, но се изключат останалите социални трансфери (обезщетения, социални и семейни помощи и добавки), равнището на бедност се повишава от 20.6 до 28.5%, или със 7.9 процентни пункта. Съответно при изключване на пенсиите и останалите социални трансфери равнището на бедност нараства до 45.3%, или с 24.7 процентни пункта. През 2023 г. най-ниската линия на бедност се наблюдава в областите Монтана и Видин - съответно 446 и 466 лв., а най-високата - в област София (столица) (990 лв.), следвана от областите Варна (736 лв.), Перник (716 лв.) и Кюстендил (702 лева). Най-висок е относителният дял на бедните спрямо линията на бедност за областта в областите Стара Загора - 25.8%, Кюстендил - 24.6%, София (столица) - 22.2%, и Добрич - 22.0%.

От 2007 г. България е длъжна да въведе процедура по фалит на частните физически лица съгл. разпоредбите на РЕГЛАМЕНТ ЕО 1346/ 2000 г. от 29 май 2000 г. През 2017 г. Регламентът бе отменен и заменен с Директива 2019/1023 на ЕС, регламентираща материята. На осн. чл. 34 от Директива 1023 България бе длъжна да приеме и обнародва разпоредби в изпълнение на Директивата до 17.07.2021 г. Държавите изпитващи особени трудности в реализиране на тези указания можеха да се възползват от възможността да искат удължаване на срока до 17.07.2022 г. След като в страната се проведеха 6 поредни предсрочни парламентарни избори и се смениха 7 правителства, 5 от които служебни, то не можа да се приеме законодателство, регулиращо материята с несъстоятелността на физическите лица. За периода от 3 години бяха внесени 4 законопроекта за несъстоятелността на физическите лица като 2 от тях от Министерски съвет, съответно на 04.11.2022 г. и 13.04.2023 г. Последният законопроект бе приет на първо четене в пленарна зала, но така и не бе разгледан на второ четене защото мандатът на 49 то НС бе прекратен предсрочно. Бяха проведени обществени изслушвания, представени становища, проведени дебати в пленарна зала, които дават възможност за преосмисляне на така представените законопроекти, коригиране на техните слаби страни, надграждане и преработване.

Същевременно броят на българските граждани, които са задължени към банки, колекторски фирми за събиране на дългове и др. кредитори драстично се увеличи през последните десетилетия. Голям дял от тях не са в състояние да си обслужват задълженията вследствие на което се появи и т. н. категория „вечен длъжник“. Не малка част от тези наши сънародници са и хора в работоспособна и репродуктивна възраст. Голяма част от тях избраха да напуснат България в търсене на препитание навън поради дълговата спирала в която са изпаднаха с цел опит за погасяването на задълженията им.

Бремето на необслужваните кредити е пречка за тяхната реализация в обществото и създаване на семейство- основната клетка на обществото. Бремето на лошите кредити се явява и спирачка за скоростта на стокообмена и производството.

По данни на БНБ над 10% е скочил размерът на brutните необслужвани кредити и аванси в края на първото тримесечие на 2024 г. в сравнение с декември 2023 г. като нетна стойност (след приспадане на обезценката), говорим за 2,25 млрд. лева, в сравнение, в края на 2023 г. когато необслужвани са били 1,95 млрд. лв.

Единственото решение на така създадената ситуация е създаването на законен механизъм за премахването на този статус. Съответно този механизъм следва да предложи решение на проблема с лошите кредити посредством бърза, ефективна и оптимална по себестойност процедура по обявяване в несъстоятелност на физическите лица.

Настоящият законопроект стъпва на разработките на предходните 4 законопроекти, съобразявайки се със становищата, изразени при тяхното обсъждане.

Проектът отговаря на европейските стандарти и представлява принос в хармонизирането на българското законодателство с това на страните-членки на европейския съюз.

С приемането на законопроекта ще се даде възможност на публичните, държавните и частните съдебни изпълнители да прекратят натрупани с десетилетия изпълнителни дела по които реално няма никакво движение, но поглъщат административен капацитет.

ВНОСИТЕЛИ:

Костадин Голубок Костадинов
Димчо Димитров Димчев
Виктор Тихчев Попов
Петър Живочеев Петров

ПРЕДВАРИТЕЛНА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО НА ЗАКОНА ЗА НЕСЪСТОЯТЕЛНОСТТА НА ФИЗИЧЕСКИТЕ ЛИЦА

I. ОСНОВАНИЯ НА ЗАКОНОДАТЕЛНАТА ИНИЦИАТИВА

1. Дефиниране на проблема
2. Цели на законопроекта

Общи цели:

- Производството по несъстоятелност на физически лица има за цел:
- преодоляване на състоянието на непосилната задължнялост чрез пълно или частично опрощаване на задълженията в разумен и непродължителен краен срок, справедливо удовлетворяване на кредиторите и създаване на възможност за възстановяване на социалната, предприемаческата и трудовата активност на длъжника и на членовете на неговото семейство.

Изпълнението на гореописаните цели ще допринесе до отключване на свободната стопанска инициатива в гражданите, които са освободени от бремето на непогасимите задължения и ще намали относителния дял на сивата икономика.

II ЗАИНТЕРЕСОВАНИ ГРУПИ

1. Други заинтересовани субекти:

Министерство на правосъдието;
Министерство на труда и социалната политика;
Министерство на финансите;
Сметна палата;
Националният осигурителен институт (НОИ);
Националната здравно осигурителна каса (НЗОК);
Областна и общинска администрация;

и други държавни и частни институции и организации.

III. АНАЛИЗ НА РАЗХОДИ И ПОЛЗИ

Приемането на проекта на закона няма да доведе до допълнителни разходи за бюджетни средства от държавния бюджет и частично от общинските бюджети.

Като цялостен ефект, прилагането на предложения законопроект няма да доведе до значителни допълнителни разходи в бюджета.

Ползата от приемането на настоящия проект е неизмеримо по — висока спрямо очакваните допълнителни разходи. Тяхното приемане гарантира подобряването на социалния, жизнения, здравния и трудов стандарт на живот на стотици хиляди

български граждани, както и тяхната интеграция в обществото. Законопроектът покрива обществените очаквания за грижа и подпомагане на тази особена група български граждани.

Законопроектът ще осигури необходимите предпоставки за трайна и ефективна интеграция на граждани, които са били ангажирани с сивия сектор с оглед избягване на изпълнителни действия в икономически активния живот и на трудовия пазар, както и престижа им в обществото.

IV. АДМИНИСТРАТИВНА ТЕЖЕСТ И СТРУКТУРНИ ПРОМЕНИ

Не се налагат административни тежести и структурни промени.

V. ВЪЗДЕЙСТВИЕ ВЪРХУ НОРМАТИВНАТА УРЕДБА

При приемането на законопроекта ще наложи приемането на подзаконовни нормативни актове, регулиращи функционирането Регистъра по несъстоятелност.

ВНОСИТЕЛИ:

Костадин Тодоров Костадинов
Димчо Димитров Димитров
Виктор Тодоров Тодоров
Петър Христоваев Петров